

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofci Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Sadovici Alexandru XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.05.2020-25.05.2021;

Instanța de apel: 21.06.2021-10.11.2021;

Instanța de recurs: 03.03.2022– 15.06.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 25 mai 2021, Sadovici Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.325 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar semiînchis și la amendă în mărime de 2 250 unități convenționale echivalentul a 112 500 lei.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, Sadovici Alexandru pe 22 noiembrie 2019, la aproximativ ora 10:35, conducând automobilul de model „XXXXX”, cu numărul de înmatriculare lituaniene XXXXX, pe traseul XXXXX, în localitatea XXXXX, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, a depășit limita de viteză de 90 km/h, stabilită pe sectorul respectiv de drum, cu 19 km/h, în rezultat fiind stopat de către reprezentanții Inspectoratului Național de Patrulare.

Tot atunci, Sadovici Alexandru, după ce ofițerul de patrulare Rebeja Maxim i-a explicat motivului stopării și efectuării controlului documentar, l-a urmat pe acesta până la automobilul de serviciu de model „Dacia Duster”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, prevăzută de art.236 alin.(1) Cod Contravențional.

În continuare, în timp ce ofițerul de patrulare Rebeja Maxim intenționa să documenteze contravenția comisă, Sadovici Alexandru, din propria inițiativă,

acționând cu intenție directă, în vederea determinării acestuia de a acționa contrar atribuțiilor de serviciu, ce-i revin conform funcției deținute, în virtutea prevederilor art.123 alin.(2) Cod penal, în calitate de persoană publică, pentru ignorarea obligației de a documenta contravenția constatată, în pofida faptului că, a fost preîntâmpinat că, acțiunile lui cad sub prevederile legislației penale, a promis și i-a oferit două bancnote cu nominalul de 100 lei, iar în total 200 lei, plasându-le în buzunarul ușii drepte din față a automobilului de serviciu, acțiunile ilegale care nu au fost acceptate de către colaboratorii poliției de patrulare, fiind apelat Inspectoratul de poliție al raionului Strășeni.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Sadovici Alexandru întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.325 alin.(1) Cod penal - „*Coruperea activă, adică promisiunea și oferirea, personal unei persoane publice de bunuri, ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru a îndeplini acțiuni contrare exercitării funcției sale*”.

3. Avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea apelului avocatul a invocat că, instanța de fond greșit a constatat legalitatea probelor administrate de organul de urmărire penală și anume înregistrarea video și actele procesuale care derivă din acea înregistrare. Instanța de fond a statuat că, probele invocate sunt legale, deoarece legalitatea lor nu a fost contestată pe parcursul urmăririi penale în baza art.251 Cod de procedură penală.

Înregistrarea video și toate actele procesuale care derivă din ea urmează a fi declarate ca mijloace de probă inadmisibile, deoarece au fost obținute ilegal, în afara procesului penal, nu au fost autorizate de judecătorul de instrucție, fiind obținute contrar prevederilor art.art.132¹, 132² și 132⁹ Cod de procedură penală.

La fel, instanța de fond a apreciat greșit circumstanțele cauzei, probele administrate și a constatat greșit că, fapta lui Sadovici Alexandru întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal. Considerând că, fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii și anume - în speță lipsește latura subiectivă a infracțiunii.

În contextul dat, apelantul a indicat că, din materialele cauzei nu rezultă că, Sadovici Alexandru a săvârșit un act de corupție pe care l-a gândit, dorit și realizat. Sadovici Alexandru a explicat că a recunoscut imediat vina pentru comiterea contravenției și a dorit să fie examinată cauza cât mai rapid, spunând polițiștilor că se grăbește la spital cu soția care este însărcinată. A oferit 200 lei doar după ce s-a apropiat de mașină a doua oară, din motiv că polițiștii întocmeau greu procesul-verbal. Când a oferit banii, procesul-verbal cu privire la contravenție era deja întocmit pe jumătate și era conștient de acest fapt și anume - că nu poate influența ca procesul-verbal să nu fie întocmit sau anulat. Scopul său a fost anume de a grăbi întocmirea procesului-verbal pentru a se deplasa mai rapid la spital cu soția.

În continuare, avocatul a relatat că, nu este clar de ce agenții de patrulare au hotărât că suma de 200 lei constituie o remunerație ilicită ce nu le se cuvine. Din probele video și declarațiile martorilor se vede clar că, după ce Sadovici Alexandru a oferit acei 200 lei, agenții de patrulare nu au obiectat în nici-un fel, nu s-au interesat despre destinația banilor oferiți (este remunerație ilicită sau plata amenzii în conformitate cu procedura simplificată). Totodată, chiar dacă au hotărât că

Sadovici Alexandru comite un act de corupție, nu l-au preîntâmpinat despre răspunderea penală ce o poartă și nici nu l-au somat să înceteze sau să renunțe la săvârșirea preținsei infracțiuni.

Pe de altă parte, agenții de patrulare au acționat contrar obligațiilor de serviciu inserate în fișele de post și anume, contrar pct. 11.1.1 care prevede expres că polițistul trebuie să întreprindă măsuri de prevenție a infracțiunilor și contrar pct. 14 care prevede că are sarcină să solicite persoanelor încetarea acțiunilor ilegale.

Totodată, avocatul a enunțat că, agenții de patrulare au încălcat prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea activității de supraveghere a traficului rutier și instrucțiunilor de utilizare a mijloacelor tehnice aprobat prin Ordinul MAI nr. 45 din 19 februarie 2010.

Astfel, dacă polițiștii respectau normele invocate supra, atunci clarificau cu siguranță ce a dorit să facă Sadovici Alexandru prin oferirea celor 200 lei, iar după ce constau cu certitudine că scopul a fost unul de mituire, preîntâmpinau persoana de răspundere penală, atunci era justificată sesizarea actului de corupție de către agenții de patrulare și însăși învinuirea și sentința de condamnare.

În aceeași ordine de idei, avocatul a menționat că, nici agenții de patrulare, nici organul de urmărire penală, nici instanța de judecată nu au constatat prin probe pertinente care a fost scopul oferirii celor 200 lei.

De asemenea, Rebeja Maxim a acționat contrar Regulamentului pre citat, deoarece l-a somat pe Sadovici Alexandru să-l urmeze la mașina de serviciu, deși acesta trebuia să-i indice inculpatului să aștepte în autovehiculul propriu. Regulamentul menționat prevede că, agentului constatator îi sunt interzise invitarea contravenientului în automobilul special al poliției și că se interzice de a întocmi procese-verbale conducătorilor auto în automobilul de serviciu (excepție - condiții climaterice nefavorabile), precum și a face înscrieri punând piciorul pe scara autovehiculului sau folosind ca suport unele părți ale autovehiculului.

Avocatul a considerat că, din declarațiile lui Maxim Rebeja prin propunerea ca Sadovici Alexandru să-i urmeze la automobilul de serviciu pentru a i se face proces verbal, rezultă că acesta agentul de patrulare a încălcat în mod vădit prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea activității de supraveghere a traficului rutier.

În altă ordine de idei, avocatul a specificat că, deși din actul de învinuire este notat că Sadovici Alexandru a fost preîntâmpinat despre răspundere penală, acest fapt este în contradicție cu circumstanțele cauzei. Din proba video, rezultă clar că Sadovici Alexandru n-a fost preîntâmpinat în nici un fel. Faptul că la audierea suplimentară în calitate de martor, Rebeja Maxim declara ca Sadovici Alexandru i-a fi propus „hai să ne înțelegem” și că în acel moment l-ar fi preîntâmpinat de răspundere penala pe Sadovici Alexandru, are menirea a da o tentă legală învinuirii, dar și acțiunilor ilegale ale polițiștilor descrise mai sus.

Realitatea fiind descrisă inițial de Rebeja Maxim în calitate de martor pe 22 noiembrie 2019, moment în care ținea minte cu lux de amănunte tot ce s-a întâmplat cu câteva ore înainte. În declarația inițială Rebeja Maxim nu pomenește nimic despre careva propuneri din partea lui Sadovici Alexandru de a se înțelege și că a fost preîntâmpinat de răspundere penală. Totodată, a menționat expres că anume el l-a somat pe Sadovici Alexandru să-l urmeze la automobilul de serviciu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că vina inculpatului Sadovici Alexandru în comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal s-a dovedit prin cumulul de probe administrate și anume prin declarațiile martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Referitor la elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a notat că, îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu săvârșirea unor fapte de corupere a persoanelor publice sau a persoanelor publice străine.

Așadar, inculpatul prin acțiunile sale a atentat asupra relațiilor sociale privind buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu săvârșirea unor fapte de corupere a persoanelor publice sau a persoanelor publice străine.

Latura obiectivă la infracțiunea imputată inculpatului constă în acțiunea de promisiune, oferire sau dare, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană.

Instanța de apel a enunțat că, în speța dedusă judecăți inculpatul a operat cu modalitatea faptică de „promisiune” și „oferire”.

Latura subiectivă se caracterizează prin intenție directă. Motivele infracțiunii în cauză se exprimă în: năzuința făptuitorului de a obține unele avantaje nepatrimoniale; năzuința făptuitorului de a-și ajuta persoana apropiată; interesul material etc.

Deci, instanța de apel bazându-se pe probatoriul cercetat în raport cu dispozițiile legiuitorului enunțate mai sus a stabilit cu certitudine că inculpatul Sadovici Alexandru a comis infracțiunea incriminată cu vinovăție, exprimată prin intenție directă.

Totodată, având în vedere prevederile art.21 Cod penal în raport cu dispozițiile legiuitorului, instanța de apel a stabilit că Sadovici Alexandru este subiect al infracțiunii de corupere activă.

În succesiunea celor relatate, instanța de apel nu a reținut cele declarate de către inculpat în instanța de judecată, precum că nu a avut intenție directă de corupere activă, ci a transmis suma de 200 lei pentru a întocmi mai repede procesul-verbal, însă reieșind din probele materiale (procesele-verbale de examinare a înregistrărilor audio și video) instanța de apel a constatat faptul că, inculpatul Sadovici Alexandru în scopul evitării întocmirii procesului-verbal a propus și transmis colaboratorilor de poliție suma de 200 lei.

Însăși întocmirea procesului-verbal nu reprezintă obiectul nemijlocit al cauzei pentru care este învinuit Sadovici Alexandru, instanța de fond specificând momentul în toată această neclaritate, de oferire de către inculpat a mijloacelor bănești colaboratorilor de poliție, care în sine întrunesc elementele infracțiunii de corupere activă, fapt dovedit pe deplin în cadrul examinării cauzei penale.

Drept urmare, de către instanța de apel nu a fost stabilit nici un temei de a pune la îndoială veridicitatea declarațiilor martorilor Rebeja Maxim și Zglavoc Iurie, nu întrevede careva motive din partea colaboratorilor de poliție de al acuza în mod intenționat pe inculpat, de comiterea unei infracțiuni.

În ceea ce privește poziția de nerecunoaștere a vinovăției de către inculpat, instanța de apel a apreciat drept o poziție de apărare a acestuia luată cu scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta comisă și care nu poate constitui un motiv de adoptare a unei sentințe de achitare în privința acestuia.

Cu privire la afirmațiile avocatului privind emiterea în privința inculpatului a unei sentințe de achitare, deoarece nu s-a constatat comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal, pe motiv că înregistrările video care relevă pretinsul act de corupție s-a dobândit ilegal și urmează a fi declarate inadmisibile și probele care derivă din aceste înregistrări, instanța de apel a reiterat că, probele obținute într-un mod ilegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil.

În acest context, partea apărării nu a apelat pe parcursul urmăririi penale la prevederile art.251 Cod de procedură penală referitor la încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale, nu au contestat în scris acțiunile organelor de urmărire penală nici la terminarea urmăririi penale, când inculpatul a făcut cunoștință cu materialele dosarului.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, probele obținute într-un mod nelegal, nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil, în cazul în care apărarea a avut posibilitate de a contesta autenticitatea lor, dar nu a făcut-o în mod legal.

5. Avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului.

În motivarea recursului declarat, autorul invocă argumente similare celor menționate în cererea de apel (*pct.3. din prezenta decizie*).

În esență criticile avocatului se bazează pe faptul că, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componente a infracțiunii prevăzută de art.325 alin.(1) Cod penal - latura subiectivă, deoarece inculpatul nu a avut intenția de a corupe agenții de patrulare. Prin urmare, suma de 200 lei a fost oferită pentru a grăbi întocmirea procesului-verbal, din motiv că se grăbea la spital cu soția însărcinată.

Totodată, avocatul a relatat că, instanța de fond neîntemeiat a făcut referire la prevederile art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, în vederea respingerii argumentelor părții apărării că înregistrările video care relevă pretinsul act de corupție au fost dobândite ilegal.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că, acesta urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele din dosarul cauzei, Colegiul penal consideră că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, avocatul inculpatului invocă drept temei de recurs art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărui hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Totodată, în avocatul în recursul declarat face trimitere și la prevederile art.427 alin.(1) pct. 7) Cod de procedură penală, însă motivează că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componente a infracțiunii, temei prevăzut art.427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Referitor la temeiul de recurs invocat prin prisma art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, recurentul aduce argumente că înregistrările video care relevă pretinsul act de corupție s-a dobândit ilegal. Instanța de recurs notează că, pretinsele probe obținute într-un mod ilegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil.

Curtea europeană a drepturilor omului a precizat în cazul *Schenk vs. Elveția* (12 iulie 1988) că, utilizarea unei înregistrări ce poartă semnele ilegalității, deoarece nu este ordonată de către judecătorul de instrucție, nu este o încălcare a unui proces echitabil, având în vedere că apărarea a avut posibilitatea de a contesta autenticitatea înregistrărilor.

În lumina considerentelor relatate supra, Colegiul penal subliniază că, instanța de apel corect a punctat asupra faptului că, partea apărării nu au apelat pe parcursul urmăririi penale la prevederile art.251 Cod de procedură penală - încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale, nu au contestat prin contestații în scris acțiunile organelor de urmărire penală nici la terminarea urmăririi penale, când inculpatul a făcut cunoștință cu materialele dosarului.

Prin prisma jurisprudenței CEDO probele obținute într-un mod ilegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil în cazul în care apărarea a avut posibilitate de a contesta autenticitatea lor, dar nu a făcut-o în modul necesar.

Faptul dat rezultă și din alin.(2) ale articolului nominalizat, care prevede că, constituie încălcare esențială a dispozițiilor prezentului cod, la administrarea probelor, violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei.

În sinteza celor menționate, Colegiul penal apreciază că, cele invocate de apărător sunt neîntemeiate, iar trimiterea la normele procesual-penale la care avocatul face referire vizează probele administrate cu încălcarea legii procesual penale cu totul în alte împrejurări.

În ce privește argumentul ce reprezintă temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura

cauzală dintre acestea).

Prin urmare, temeiul, la care se face trimitere în recurs, nu este aplicabil în speța examinată din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar determina necesitatea casării hotărârii pronunțate de către instanța de apel în cauza lui Sadovici Alexandru.

Astfel, temeiul invocat include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii. Din conținutul hotărârii recurate rezultă că instanța de apel corect a constatat fapta și circumstanțele săvârșirii de către Sadovici Alexandru a infracțiunii de – coruperea activă, adică promisiunea și oferirea, personal unei persoane publice de bunuri, ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru a îndeplini acțiuni contrare exercitării funcției sale.

Din textul recursului rezultă că, avocatul critică hotărârea instanței de apel, invocând aceleași argumente identice ce au fost invocate în cererea de apel și examinate minuțios de către instanța de apel. Instanța de recurs reiterează că, argumentele invocate de către avocat au fost invocate și în instanța de apel cărora le-a fost dat o apreciere justă, fiind argumentate atât în fapt, cât și în drept și descrise minuțios la pct.4 al prezentei decizii.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel la judecarea cauzei, a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate de părți, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel întemeiat a considerat declarațiile inculpatului privind nerecunoașterea vinovăției în săvârșirea infracțiunii prevăzute art.325 alin.(1) Cod penal, ca fiind un drept de a nu se auto incrimina și o modalitate de a se eschiva de la răspunderea penală.

Deci, Colegiul penal statuează că, instanța de apel s-a expus asupra tuturor argumentelor, elucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, pătrunzând în esența problemei de fapt și de drept, cercetând amănunțit aspectele învinuirii înaintate și a apreciat conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă, iar în concluziile sale a motivat admiterea probelor.

Astfel, Colegiul penal reține că, nu se constată prezenta a careva dubii privind nevinovăția inculpatului, în săvârșirea acțiunilor incriminate lui.

În acest context, în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi

examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, Colegiul penal nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Sadovici Alexandru XXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 iulie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie